Obsah

Úvod 9

1. Paradigma znalostní společnosti
Eva Janouchová 11
1.1 Znalostní společnost jako rámec proměny práce, vědění a vzdělávání 12
1.2 Proměna sociální práce v podmínkách 21. století 14

2. Inovativní přístupy ve vzdělávání sociálních pracovníků
Eva Janouchová 19
2.1 Inovace ve vzdělávání sociálních pracovníků 20
2.1.1 Teoretické ukotvení inovace v rámci vysokoškolského vzdělávání 20
2.1.2 Charakteristiky inovativně orientované výuky ve vzdělávání 29
2.1.3 Digitální technologie a digitální transformace vzdělávání 38

3. Od IKT k umělé inteligenci – digitální transformace vzdělávání sociálních pracovníků
Daniel Markovič 45
3.1 Digitální obrat v sociální práci 45
3.1.1 Digitální obrat a profesionální identita 46
3.2 Od IKT k AI v sociální práci a vzdělávání 47
3.2.1 Teoretické rámce pro porozumění digitální transformaci 49
3.2.2 Regulační rámce umělé inteligence a jejich kontextuální implementace v sociální práci 50
3.3 Od základní technické gramotnosti k AI gramotnosti 53
3.3.1 Definování digitálních kompetencí pro sociální práci 53
3.3.2 Pedagogické modely: Využívání nástrojů vs. Kritické hodnocení 54
3.3.3 Datová suverenita a práva klientů v digitálním věku 55

3.4 Integrace IKT a nástrojů AI do praxe a vzdělávacích strategií 58
3.4.1 Spektrum nástrojů IKT a AI pro vzdělávání budoucích sociálních pracovníků 58
3.4.2 Technologie pro přímou práci s klientem a intervence 59
3.4.3 Technologie pro systémovou práci, analytiku a profesní rozvoj 60
3.4.4 Případová studie 1: Změna formy závěrečné zkoušky 62
3.4.5 Případová studie 2: Nástroj pro screening rodin v Allegheny (AFST) 62
3.4.6 Případová studie 3: Spolupráce studentů sociální práce a informatiky 64
3.4.7 Přístup se zapojením člověka (Human-in-the-Loop) 64
3.5 Etické, právní a hodnotové dimenze digitální transformace 65
3.5.1 Algoritmická zaujatost a spravedlnost 65
3.5.2 Ochrana osobních údajů, důvěrnost a dohled 66
3.5.3 Automatizovaná empatie a riziko dehumanizace 67
3.5.4 Etické rámce a modely rozhodování 67
3.5.5 Digitální exkluze jako otázka etiky a sociální spravedlnosti 68
3.6 Inovativní přístupy ve výuce sociální práce a simulace ve třídě 69
3.6.1 Vzdělávací strategie pro integraci nástrojů 69
3.6.2 Simulace ve virtuální realitě poháněné AI 71
3.6.3 Etika využívání reálných a syntetických dat při vzdělávání 72
3.6.4 Inovativní pedagogické přístupy ve střední Evropě 72
4. Praktické odborné kompetence v přípravě sociálních pracovníků
Zuzana Truhlářová 77
4.1 Edukační proces a učení jako aktivní konstrukce poznání 80
4.2 Pojem kompetence: definice a kontexty 82

4.3 Praktické odborné kompetence v přípravě sociálních pracovníků 83
4.4 Odborná praxe jako zkušenostní učení 86
4.5 Kompetenční model učení v praxi: supervize, mentoring, kontrakt a hodnocení 88
4.6 Dekoloniální „upgrade“ supervize a hodnocení 97
4.7 Limity a rizika kompetenčního přístupu 98
4.8 „Mýtus objektivity“ jako epistemický problém 101
4.9 Pregraduální vzdělávání a utváření profesních kompetencí v kostce 102
4.10 Směřování k reflexivnímu, spravedlivému a transformativnímu modelu praxí 103

5. Vzdělávání sociálních pracovníků v České a Slovenské republice
Eva Janouchová 107
5.1 Současný kontext vzdělávání sociálních pracovníků 107
5.2 Legislativní rámec vzdělávání sociálních pracovníků 111
5.2.1 Česká republika 112
5.2.2 Slovenská republika 115
5.3 Normy a standardy vzdělávání sociálních pracovníků 121
5.3.1 Kurikulární dokumenty a standardy terciárního vzdělávání 122
5.4 Komparace systémů vzdělávání sociálních pracovníků v ČR a SR 127

Závěr 133
Summary 137
Seznam literatury 141
O autorech 161
Rejstřík pojmů 163